[1]

La porquerola

El Rei n'ha fetes fer crides
!que visca l'amor¡
que crides n'ha fetes fe
¡que viva, viva!
que crides n'ha fetes fe
¡que viva l'orangé!...

Que el qui té la muller jova
a la guerra n'ha d'ané
-Jo qui tènch la muller jova
a-n-a qui l'entregaré?.
Jo l'entragaré a mu mare
i ben gordada la tendré.
- Mumare, la mia mare
jo vos entrec una mullé.
Que no li fareu fe feina
no més cusi i brodé.
Que no li daxeu treure aigo
amb les geres del gerré
sino amb lo poval de plata
qui per ella l'he fet fé.
Des cap dels quinze dies
porquerola la va fé
i decap de los set anyos
veu venir un caballé.
Vols me-di tu porquerola
¡de qui és aquet gordé?

-De D, Juan del Vilatge
que Deu lo torn si convé
-Vols me di tu,porquerola
¿quina feina te fan fé
-Set guardes tinc a tasca
i un feix de llenya a fer
-Mo vols di tu porquerola
el quin es lo teu maigé?
-Un bossinet de pa d´ordi
encara no´m basba bé.
-Vols me di tu porquerola
ahont ne fan l´hostales?
A casa la mia sogra
un temps hi solien fe.
Aplega els porcs porquerola
que es gora de retiré.
Amb la punta de l´espasa
el feix de llenya li fé
i a les anques del cavall
el feix de llenya dugué.
Quant va esser prop del Vilatge
el feix de llenya li dé.
perque la gent del Vilatge
no tingués de que xarré.
-Voleu me di, hostalera
anit de que soparé?
-Jo tenc capons i gallines
per sopá el gran cavallér.

-Voleume di, hostalera
anit amb qui soparé?
-Sopara amb la meva fia
i molt be les serviré.
-Voleume di, hostalera
anit amb-a qui jauré?
-No jaurá amb la meva fia
ben gordada la tendré
vet-aqui la porquerola
que es milt bona de gingé.
Com va esser al replá d'escala
la jova se renegué;
l'agafa per la ma blanca
i an al cuarto la mané.
-Aixecat, bruta, malvada
que has jegut amb cavallé
Aixecat tú porquerola
que els porcs ja van pes carré.
-Que hi vaja la vostra fia
que ja ni hi va ma mullé,
que si no fosseu ma mare
de vos feria un seuré,
dalt la montanya mes alta
aniria a ventarlé.

—

Acaso sea esta canción la que tiene más variantes. Es una canción de las más corrientes y su melodía, como su letra, también presenta variadas formas, que reproducen el carácter típico de Mallorca. 1925?

S.-M., 1928, nº 72. [1]
Eivissa.

171

Animat

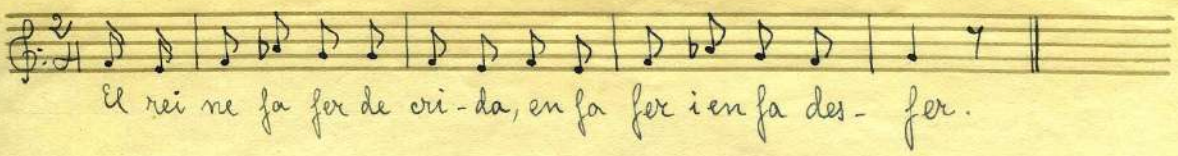

El rei ne fa fer de crida, - en fa fer i en fa desfer,
diu que hem d´anâ a peleiar - es més noble passatger.
- eQuè farà Don Joan, - que la muier jove té?
L´encarregarà a sa mare, - que ella se´n cuidarà bé.-
Li digué: - Vós sou mu mare, - jo us encarrec ma muier;
no me li faceu fer feina - que amb treball l´hàgiga de fer,
que ella ve de gent honrada, - i us aprecia també;
no me li fésseu fer feina, - sinó brodar i cosir;
no me li fésseu dur aigo - amb so poal mitjancer,
que en duga amb so poal de plata - que per ella el vaig fer fer.-
Diu:- Vés i no tengues ansi, - que jo me´n ben cuidaré,
que li faré xocolata - i as matí la hi donaré.-
I ell se´n va descansat, - pensant se´n cuidarà bé.
I as cap de ses set setmanes - porquerola la va fer.
I as cap de set anys que hi havia, - que Don Joan va torner.
Se´n va anâ allí on Na porquerola, - vestit de gran cavaller;
i de tant temps que hi havia, - que ella ja no el conegué,
i ell no es va donâ a conèixer - i an sa seua muier.
- Bones tardes, porquerola. - Bones tardes, cavaller.
- Ara em diràs, porquerola, - de qui és tant de porquer.
- De Don Joan del Vilatge, - Déu lo torn prest, si convé.
Sa vida que he de passar, - com ell me´n defensaria!.
- Ara em diràs, porquerola, - quina feina tens de fer.
- Set fusades cada dia, - tres feixos de llenya fer
i portar tota s´altra aigo - i gordar tant de porquer.
- Ara em diràs, porquerola, - i què et donen per comer.
- Un tros de pa d´ordi cada dia, - ai, si jo prou ne tengués!-
La prengué dalt es cavall, - al vilatge se l´endugué,
i, quan va essê a sa ciutat, - prop de ca seua també,
ja li va dir:-Abaixa, - no fos que trobàs què dir.-
I ell se va endevantir, - va sê a ca seua primer.
- Bones tardes, hostalera. - Bones tardes, cavaller.
- No donaria posada - a un noble passatger?
- Jo li donaré posada - i el demés que hàgiga mester.
- Ara em diràs, hostalera, - jo anit de què soparé.
- De pollastres i gallines - soparà el bon cavaller.
- I em diràs, la porquerola, - també de que soparà.
- D´un enciam de cames rotges, - que jo les hi tremparé.
- De pollastres i gallines, - que jo les hi pagaré.
Ara em diràs, hostalera, - anit a on dormiré?
- No dormiràs amb ma fia, - que no t´ho comportaré;
dormiràs amb na porquerola, - que ella és bona de ginyer.-
I ella, que va sentí això, - llavô també respongué:
- Fa set anys que estic sense home - i anit també hi estiré.-
I l´agafà per un braç - i al quarto se l´endugué,
i ella de plors i de llantos - sa casa es descobrigué,
reclamant Don Joan del Vilatge, - Déu el torn prest si convé.
- Sa vida que jo he de passar, - com ell me´n defensaria!-
I ell que va veure això:
- Si vesses el teu marit, - amb e-què el coneixeries?
- No el coneixeria en sa cara, - perque ell color no hi tenia;
però an es costat esquerre - un senyalet ehi tenia.-
I es descordà es jupetí, - i es departà sa levita.
I ella que va veure això,
que ell ho era, el seu espòs, - però que no el coneixia,
es varen dar un abraç - com a marit i muier.
- Ara aniràs diguent - lo que jo et preguntaré:
a on és aquell vestit de seda - que quan me casí et vaig fer?

I Don Joan del Vilatge - llavô també respongué:
- Que hi vagin ses vostres fies, - que jo jec amb ma muier
que, si no fósseu mu mare, - de vós faria un cremer
i ventaria ses cendres - dalt es puig més alt que sé.-

-Pregunta-ho a ta mare, - per ses fies el prengué.
-On tens es poal de plata - que quan me casí et vaig fer?
-Preguntaho a ta mare, - per ses fies el prengué.-
I al sent demà dematí, - tan prompte com s´aixeca,
se´n va anâ a cridar na porquerola:
-Ala, aixeca´t, porquerola, - que es porcs ja van pes carrer.-

32

S.-M., 1928, nº 271. [1]

217

Formentera

Moderat

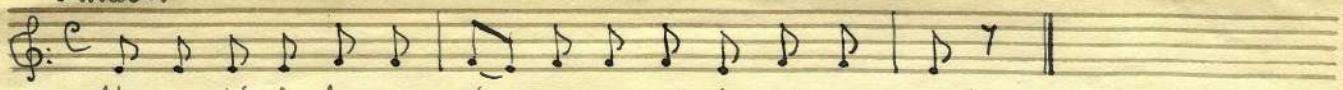

Un ma-tí de bon ma-tí, un ma-tí de sol i vent.

Un matí de bon matí, - un matí de sol i vent,
partiren de Berberia - que ho eren mil i tants cents.
Com varen ser per avant, - un se va girâ endarrera;
va dir:- Dios, madre mia, - cuidau-us bé de ma muier
i no li faceu fer feines - que ella no les sapi fer,
sinó cosir i brodar, - que és sa feina que sap fer;
i no la faceu poar amb so poal gran - ni manco amb so mitjancer,
sinó amb so poal de plata - que per ella n'hi fet fer.
- Vés-te'n, fii meu, descansat, - que jo d'ella em cuidaré:
li faré sa xocolata - i llavô la hi portaré.-
I as cap de ses set setmanes - porquerola ja ho va ser.
I llavô as cap des set anys - que Don Joan va tornar,
va ser sa primer persona - que d'Eivissa conegué.
- Bones tardes, porquerola. - Bones tardes, cavaller.
- I ara em diràs, porquerola, - quines feines tens per fer.
- N'hi d'aspiar set fusades - i un feix de llenya hi de fer.
- I ara em diràs, porquerola - i què et donen per menjar.
- Algun bocí de pa d'ordi - i encara n'hi hagués prou.
- I aspia les set fusades, - que el feix de llenya et faré.-
I, quan lo va tenir fet, - el carregà en es cavall,
i antes d'arrimbâ a ciutat, - es feix de llenya tirà,
perquè la gent de ciutat - ja no hi tengués que adobar.
- Bones tardes, hostalera. - Bones tardes, cavaller.
- I ara em diràs, hostalera, - anit de què sopare.
- De galls i gallines frites - soparà el bon cavaller.
- I ara em diràs, porquerola - anit de que soparà.-
Va respondre la sogra, - i aquesta raó digué:
- De un plat de cames-roges, - que jo ja els hi tremparé.
- De galls i gallines frites - porquerola soparà as costat des cavaller.
~~Ara em diràs, hostalera, - anit amb qui dormiré.~~
- No dormiràs amb ma fia, - perquè jo me n'cuidaré;
dormiràs amb porquerola, - que ella és bona de ginyar.-
Va respondre porquerola, - i aquesta raó digué:
- Set anys ha que dorc sens homo, - i anit també hi dormiré.-
I es va posar plors i llantos - quan veigué que la tancaven amb aquell
- Si jo tengués Don Joan, - que el me vendria a ajudar!(gran cavaller.
- Si tenguesses Don Joan, - tu si el ne coneixeries?
- Ja el coneixeria ja, - amb un senyal dobló
que as mig del seu pit tenia.
- Vina as riplà de s'escala, - que jo an tu em declararé.-
I en es riplà de s'escala - sa camia es descordà
i es senyal dobló mostrà
i es donaren un abraç - com a marit i muier.
- I on són es vestits de seda - que per tu en 'via fet fer?
- Vés, demana'ls a ta mare, - que per sa fia els prengué.
- I on són es mantons de seda - que per tu en 'via fet fer?
- Vés, demana'ls a ta mare, - que per sa fia els prengué.
- I on és es poal de plata - que per tu en 'via fet fer?
- Vés, demana'l a ta mare, - que per sa fia el prengué.-
I en sê en demà de matí, - quan la sogra es desperta:
- Alça't, alça't, porquerola, - que es porcs ne van pes carrer;
aixeca't, porca, cotxina, - que has dormit amb cavaller!-
Va respondre Don Joan, - i aquesta raó digué:
- Enviau-hi vostra fia, - que jo jec amb ma muier;
que, si no fósseu ma mare, - de vós faria un cendrer,
i en ventaria sa cendra - dalt es puig més alt que sé.-

La bella porquera

El rey m'a fet es fe crider
que crides m'a fet es fe
es qui t'e la muger pore
à la guerre m'a de m'e
Y D. — Juan d'es ~~vilatge~~ vilatge
en e qui la deparé
le deparà à se mare
qui le garderà mol be
d'es cap de le set semanes
porquerole le va fé
l'envoiare due aigo
à lo cantil del parré
y des cap de lo set años
vou veni un cavallé
bon vol di tu porquerole
de qui es quei guardé
de D. Juan del vilatge
Den le torn poest si conré
Me vol di tu porquerole
quin es ó ten menga be

Un bosinet de pa d'ordi
y encare non taste be
Que vol di tu porquerole
quin es es tu jeure be
en ex sepla de s'escale
esrufedete estig be
Un vol di tu porquerole
de quin ex ex ten bebé
Un berió d'aigo roche
q'es porcs ya l'an fet trunché
Esplegue ex porcs porquerole
q'ex hore de retiré
Det fuades teng e tasche
y un fech de llene fet
y e le punta de l'espase
es fech de llene li fé
y elles anches del cavalle
le fech de llene posé
porque le gent des vialatge
no y trovase un que diré
Que vol di tu porquerole
e case ex fam de Mostelé

e case de mie sogre
ens temps li solien fer
Volen di vos Hostelere
e nit de que sopere
quepons y gallines teng
guande de cavallé
Volen di vos Hostelere
e nit de que tovré
vin blanc y llero vin negre
y sirop si n'a mestè
Volen di vos Hostelere
~~les~~ nit emt e qui jeure
no jeurà emb me fie
que yo be le guardaré
tat a qui ma porquerole
ques molt tome de enjive
y a set anys que no a jegut emb
y a nit tampoc no y jeure
fe va gefet per la mano
dins es cuarto le se mané

(homo

[4]

Assiguet brute malvade
ques porcs ja son pers carré
Assiguet brute malvade
q'és fegut emb cavallé
que se xec, se vostre fille
no se xequerà mure
que si no fosc mun mare
un senzi en forie fe
y à la muntane mes alte
enzie enterlé -

Manacor ? 1931
tia Maria (casi seguro de Manacor)

En este [illegible] se [illegible] es en castellano

[2] 1

(La bella porquera)

El Rey n'ha feter fe crider
que crider n'ha feter fe
que totes les gadans homes
a la guerra n'han de ané
Jo que tenc una muller jove
e n'aquí la deixaré
Se deixaré a ma mare
que prou l'hem gordará bé
Ma mare le mia mare
vos en comán una muller
No l'hi feren fe feine
no res cossi o brodé
No l'hi feren trouve aigo
en les jerres del jerré
mes que en lo pool de plate
que per elle el voig fé fé
Des cap de les set semanes
porquerola le va fé
I des cap de los set años
veu veni un cavallé
¿De qui son los porcs porquerola
que tu los guardas tan bé?
De Don Juan del Vilatje.

Dos
35

Deu lo torn prest si convé
E plegue es porcs porquerola.
Non es hora cavallé
Set fuadas tenc de tarque
y feix de lleñe e fé
En le punte de le esparse
es feix de lleñe l'hi fé
y e les anques del cavallo
el feix de lleñe duguré
Quant va esté prop del Vilatje
el feix de lleñe l'hi de
Parque le gent del Vilatje
no li trobaren que xemé
Vols me dí tu porquerola
e on fan d'hostelé
E a la mia sogra
de temps e hi solian fé
Vols me dí tu hostelera
emit de que soparé
E hi ha capons y galines graves
que vorté en pot menjé
Vols me dí tu hostelera
emit en qui soperé
Soparé vorté en ma fia
que molt bé en pot menjé

Vols me di tu hostelera
emit emb equi jenré
Jenrá en la porquerola
que nes bona de jiñe.
No jenra vorte en ma fia
que molt be la gordaré.
Set ains ha que no tenc homo
y emit ni hem contendré
E nes replá de se escala
emit també jenré.
Sec egafa en la má blanque
dins es monte le dugué
Vol me di señora altesse
es vestit bó que et vaig fé
Demenen e le tena mare
que le fie en porta bé
Vol me di señora altesse
sá edres bó que jo et vaig fé
Demenen e le tena mare
que le fie en porta bé
Exiquet brute malvade
qui has jegut en cavallé
Exiquet brute malvade
qui es porcs ja van pi es carré

Que ei vaje se vostra fia
no ei amirá me muller
sino for que son ma mare
un sentré en feria fé
e le muntaña mes alte
que le pols s'escampréi bé.

~~Maracri~~ 9 1931

Capdepera

Francisca Flaquer

~~si no quiere ser fraile irá a servir a rey~~
~~a donde a muerto su padre también puede morir el~~
~~Calla calla Cataluña q. yo tu amante esposo~~
~~q. he venido de la guerra por vivir contigo hijo~~

[5]

C. Alvaro Galmés
verano 1947

Artá (Mallorca)
Francisco Grimalt: 57a.

El rei na fetes te crides, crides na fetes te
el qui te la muger jove a la guerra na dema
yo que te tenc pobrita ma qui la dexaré
le dexeré com un mare y l'engordera prou be
un mare la mia mare y vos entre mi muller
y no le feseu fer feina mas que cosir y brode
no li feseu tenir res amb ser jaiers de parer
mas q. emb so poral de plata q. per elle le fes fe
no le feseu porquerola q. tameix u darre
i es cap de les set semanes porquerola le da fer
es cap de los siete años ra venir un caballer
me volz di porquerola de qui es aquest guante
de Don Juan el vilatje tu le torn prest si com te
me quina feina te tan te
7 fuades tenc de tasca y feix de llenya fer
y me volz quin es es teu manjer
un bussinet de pa d'ordi y encara no basta be
me volz quin es es teu regue
un tessonet d'aigua rotge y

36

~~si no quiere ser fraile irá a servir al rey~~
~~a donde a muerto su padre también puede morir el~~
~~Calla calla Catalunya q. yo tu amante esposo~~
~~q. he venido de la guerra por vivir contigo dichoso~~

C. Alvaro Galmés [5] Artá (Mallorca)
verano 1947 Francisco Grimalt: 57a.

El rei na Jeter te criats, criats na Jeter te
el qui te la muger jove a la guerra na dema
yo que te tenc-jovita na qui la dexaré
le dexeré com un mare y l'engordera prou be
un mare la mia mare y vos entre mi muller
y no le feseu fer feina mas que cosir y brode
no li feseu treure aigua emb lo jarro de parer
mas q. emb so poral de plata q. per elle le fet le
no le feseu priguerola q. tameix u darre
i es cap de les set semanes priguerola le da fer
es cap de los siete años va venir un caballer
me vols di priguerola de qui es aquest guante
de Don Juan el vilatje tu le torn pret si com te
he quina feina te fan te
7 fuades tenc de tasca y feix de llenya fer
y me vols quin es es teu manjer
un bussinet de pa d'ordi y encara no basta be
me vols quin es es teu regue
un tegsinet d'aigua rotge y

C. Alvaro Galmés [3] Manacor (Mallorca)
verano 1947.

El rei n'ha fet fer cridas que cridas n'ha fetes fer
que tots los mes galants homms a la guerra han de ene
com ho fará don Juan amb la seva muller?
-Io que tenc la muller jove ane qui la deixaré?
La deixaré a un mare qui la'm gordará molt be
Mu mare la mia mare jo vos entreg ma muller
No li dexen fer cap feina sinos cosir o broider
No li deixen treure aigo amb les gerres del gerrer
sinos amb poal de plata que per ella vaig ferfer
No la'm fagen porquerola q tametix jo ho sabré
Al cap de los set dies va partir el cavaller
i al cap de les set setmanas porquerola la va fer
i al cap de los siete años veu venir un cavaller
Bones tardes, porquerola Las mateixes cavaller
Me vols di tu p. de qui es aquest terrer
de don Juan del Vilatge deu te tom prest si conve
q. ha set anys q. es a la guerra llny de la seva muller
Me vols dir tu p. quin es el teu mager
Un bogiret de pa d'ordi q. tan sols no tu cart be
Me v. di tu p. quin es el teu begner

Un taçonet d'aigo rotja que es pres ja m'ha
tet tanques

Me v. Do tu p. quin es el teu fermer
Set tuates teuc a taça !

El teu pare D. Josep
Pres de moros el tens ya
Nom diria tia mia
La meva mare quina an fa
La teva mare Dona Eluisa
Enterradeta es tems ha
Nom diria tia mia
La meva esposa quina an fa
La teva esposa Dona Eluisa
Ja l'han tornada a casá
Te enviaven una carta
Al mon not varem trobá
Nom diria tia mia
A ~~xxa~~ quin caner s'está
Al caner de la Eluisa
A la boreta del mar
Que mai deixi la guitarra
La que yo solia tocar
Y li cantare un romanso
Que no l'ha dentit cantar
Lo primer cop de guitarra
Lo marit se ~~xxx~~ xondá
Despertad dona Eluisa
Sentirás cantá en el mar
No se si es can del sereno
O dels peixos dintre el mar
Nixó no es cain del sereno
O de peixos de dintre el mar
Que aixo es un can de pena
De pena que am fa penar
Si aixo es cant de ta pena
Prompte de baix si matar
Si tu matas al sereno
Prompte te faré agafar
Sabs que el primer matrimoni
Sempre te va gobernar
(Dona la Castella)

18

Version A pag. 49 = -

X Nº 4 La porcaiola

La meva mare me deya
Que la dumdeta
La meva mare am digué
Que la dumdé
Ay filla perque not cases
Que la dumdeta
Mare yo yam casaré
Que la dumdé
No se casará ab cap pobre
La filla de un caballé
Ja sen han alsadas guerras
Y han de anar los caballers
També y ha de anar don Jaume
Don Jaume el fort caballe
Com te la dona bonica
Si veca mol de deixé